

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

již byly publikovány (Kohoutek 1985, 309-321) a ukázalo se, že nové poznatky v mnohém upřesňují, resp. doplňují dosavadní znalosti o této významné lokalitě.

Pozornost se soustředila do prostoru jihozápadní části vlastního hradního jádra (tzv. horní hrad), kde se podařilo již předchozím výzkumem zachytit relikty další pozdně románské stavby. Nově objevená stavba má téměř pravidelný čtvercový půdorys o délce strany 4 m, má plné jádro a lícována je pravidelně opracovanými kvádry (rozměry 65 x 25 cm) naprosto shodných parametrů jako u okrouhlé věžice, známé z předchozího výzkumu. Podobně jako tato věžice má i nový objekt rozšířený sokl, který je dochován na západní, jižní a východní straně. V hloubce 250 cm pod úrovní současného terénu lícování z opracovaných kvádrů skončilo a základ stavby je již pouze z lomového zdiva. Do základu byl ze západní strany prorazen tunel, který zhruba po dvou metrech končil. Jeho vysvětlení je zatím nejasné, ze zjištěné archeologické situace vyplývá, že jeho vznik lze datovat ještě do doby před konečným zánikem hradu. Stejně problematické je také určení nově objevené stavby, neboť její pokračování severním směrem bylo odstraněno při výstavbě gotického západního paláce.

Zajímavé výsledky přinesl také pokračující průzkum v prostoru jižního parkánu. Bylo zde odkryto nároží další pozdně románské stavby, která vykazuje obdobné slohové znaky jako předchozí objekty (sešikmoný sokl, lícování z pravidelných kvádrů). Není vyloučeno, že se v tomto případě jedná o ukončení čelní hradby původního hradu, v níž je vevázána okrouhlá břitová věžice. Rozřešení tohoto problému však přinese teprve další výzkum.

Pokračovalo také odkrývání raně gotické průjezdní brány, kde se již při předchozím výzkumu narazilo na výraznou destrukční vrstvu z poboření hradu v roce 1643. Z této vrstvy pochází soubor renesančních kachlů, který byl v minulém roce rozšířen o tři další, zcela zachované exempláře. Jedná se o dva komorové reliéfní kachle a jeden kachel římsový s cimbuřím. V hloubce 180-200 cm od úrovně současného povrchu terénu se v těchto místech podařilo zachytit další požárovou vrstvu, kterou lze na základě získaného archeologického materiálu zařadit do období 2. poloviny 15. století. V průběhu výzkumu bylo také objeveno několik architektonických zlomků ze 13. a 14. století (klenební žebra, klenební svorník, apod.).

Neue Ergebnisse der Grabungsfortsetzung auf der Burg Lukov (Bez. Zlín). Im Jahre 1989 verlief die dritte Forschungsaison des Burgkernes auf der mittelalterlichen Burg Lukov. Im Verlaufe der Grabung wurden weitere Bauten der ursprünglichen spätromanischen Burg abgedeckt, die man in die Zeit vor der Mitte des 13. Jh. datieren kann. Es handelt sich um den Torso eines prismatoidischen Baues und weiter dann um den Teil der Stirnwallmauer der ursprünglichen Burg.

VÝZKUM ZANIKLÉ STŘEDOVĚKÉ TVRZE V TEČOVICÍCH (okr. Zlín)

Jiří Kohoutek, AÚ ČSAV Brno

V květnu a počátkem června proběhl výzkum menšího rozsahu na zbytku tvrziště v Tečovicích v poloze "Hradištěk". Lokalita byla částečně poškozena již v šedesátých letech, další ohrožení její existence lze datovat do roku 1983. ale po provedení menšího zjišťovacího průzkumu bylo tehdy od zamýšlené výstavby objektů

JZO upuštěno. Tento záměr byl však bez vědomí památkových orgánů realizován v roce 1986, kdy byla podstatná část tvrziště zničena.

Výzkumem byla zachycena část patrně věžovité stavby na kamenném základu a se zahloubeným suterénem (max. hloubka - 160 cm). Stavba byla dřevěná, stěny byly omazány hlínou (nálezy zuhelnatělých dřev a mazanice), její předpokládané rozměry byly 10 x 6 m. Na ostatní ploše tvrziště se nepodařilo prokázat stopy další zástavby, negativní byly i pokusy zachytit zbytky fortifikace vlastního jádra tvrze. Poměrně početná kolekce archeologického materiálu, získaného během výzkumu (keramika, žel. předměty) umožňuje datovat vznik tvrze na počátek druhé poloviny 13. století, v téže době vznikl nedaleko dodnes dochovaný kostelík sv. Jakuba Většího. Zánik tvrze nastal někdy před polovinou 14. století a její funkci zřejmě převzalo nové zeměpanské sídlo v Malenovicích. Tečovická tvrz byla sídlem vladyckého rodu s predikátem "z Buňova" a není vyloučeno, že kněz Milíč, uváděný při prodeji tečovického zboží roku 1350 je totožný se známým Janem Milíčem z Kroměříže.

E r f o r s c h u n g d e r m i t t e l a l t e r l i c h e n F e s t e - w ü s t u n g i n T e č o v i c e (B e z . Z l í n) . E s w u r d e e i n e R e t t u n g s g r a b u n g a u f d e n R e s t e n d e r F e s t e i n T e č o v i c e i n d e r L a g e " H r á d e k " r e a l i s i e r t , d i e s p ů r b a r d u r c h d e n v o r h e r i g e n A u b a u v o n W i r t s c h a f t s g e b ä u d e n d e r h i e s i g e n L P G z e r s t ö r t w u r d e . M a n h a t h i e r S p u r e n e i n e s l ä n g l i c h e n B a u e s a u s H o l z m i t S t e i n f u n d a m e n t e n f e s t g e s t e l l t . D a s O b j e k t k a n n m a n i n d i e Z e i t d e r 2 . H ä l f t e d e s 13 . J h . u n d i n d i e 1 . H ä l f t e d e s 14 . J h . d a t i e r e n .

ZÁCHRANNÉ PRÁCE NA "HRADISKU" U KOZLOVA (okr. Žďár n. Sáz.)

Lumír P o l á č e k , AÚ ČSAV Brno

(Obr. 24)

Středověké opevnění na "Hradisku" nad Olešničkou, dnes částí Štěpánova n. Svratkou, se pro svou exponovanou polohu nad údolím Svratky stalo již podruhé obětí budování telekomunikací. Do vlastního jádra fortifikace, zhruba čtvercové nízké vyvýšeniny při východním okraji opevněného prostoru, byl k dosud stojícím dvěma objektům retranslace zahlouben v červnu 1989 základ pro nový stožár. Základová jáma o rozměrech 4x4 m a hloubce 2 m, vybagrovaná v SZ rohu vyvýšeniny, porušila vnitřní roh kamenné stavby, přičemž prořála destrukční a podlahovou vrstvu objektu. Záchranné práce, provedené ve fázi, kdy bylo možné už jen dokumentovat stav porušení, potvrdily předpoklad existence pozůstatků kamenné budovy ve zmíněné vyvýšenině. Vše nasvědčuje tomu, že šlo o obytnou věž s rozměry ca 9x9 m, jejíž přízemí bylo přístupné vchodem v úrovni terénu přibližně uprostřed záp. stěny. Podlahu tvořila 20-30 cm silná vrstva jílu, která obsahovala ojedinělé zlomky keramiky a železné předměty (2 šipky, ostruhu, hřebíky), rámcově datované do 14. století (Poláček 1990, 418-419).

Budování nového stožáru si rovněž vyžádalo zplánování celé severní poloviny sídla včetně příkopu, který přetínal šíji ostrohu a podkovovitě se stáčel podél bočních stran sídla. V neporušené podobě máme opevnění dokumentováno na terénním náčrtu M. Plačka (1986, 191, obr. 1) a na půdorysném schématu pořízeném při povr-

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis